

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ สมมติฐาน และวิธีการดำเนินการวิจัย

การนำเสนอผลการศึกษา เรื่อง การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมในงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยวิธีการเสริมพลังอำนาจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมในงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยวิธีการเสริมพลังอำนาจ โดยมีจุดมุ่งหมายย่อยได้แก่ 1) เพื่อสร้างแนวทางการมีส่วนร่วมในงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยวิธีการเสริมพลังอำนาจ 2) เพื่อศึกษาความเหมาะสมของแนวทางการมีส่วนร่วมในงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยวิธีการเสริมพลังอำนาจ และ 3) เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางการมีส่วนร่วมในงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยวิธีการเสริมพลังอำนาจ โดยวิธีการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วมในงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎี หลักการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการมีส่วนร่วมในงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ข้อมูล ในการกำหนดกรอบความคิดในการวิจัย สร้างเครื่องมือซึ่งได้แก่ แบบสัมภาษณ์ โดยจัดทำแบบสัมภาษณ์ตามกรอบความคิดในการวิจัย โดยร่างเป็นแบบสัมภาษณ์ เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องซึ่งได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก จำนวน 9 คน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 9 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อหาสภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วมในงานวิชาการ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 2 สร้างแนวทางการมีส่วนร่วมในงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยวิธีการเสริมพลังอำนาจ กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเสริมพลังอำนาจ ซึ่งมีคุณวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาบริหารการศึกษา หรือสาขาอื่น ๆ หรือมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสริมพลังอำนาจ หรือเคยมีผลงานทางวิชาการเกี่ยวกับการเสริมพลังอำนาจ จำนวน 5 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

(Purposive sampling) ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวม ข้อมูลด้วยตนเอง และนำมาหาค่าดัชนี ความสอดคล้อง (IOC)

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาความเหมาะสมของ แนวทางการมีส่วนร่วมในงานวิชาการของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยวิธีการเสริมพลังอำนาจ กลุ่มตัวอย่างคือผู้เชี่ยวชาญได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก 1 คน รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก จำนวน 11 คน ศึกษาในเทศก์ วิทยฐานะเชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ผู้วิจัยใช้ แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยตนเอง และนำมาหาค่ามัธยฐาน (Median : Mdn) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile range : IQR)

ขั้นตอนที่ 4 ศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางการมีส่วนร่วมในงานวิชาการของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยวิธีการเสริมพลังอำนาจ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก จำนวน 60 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวม ข้อมูลด้วยตนเอง และนำมาหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าสถิติ t – test ในการทดสอบค่าเฉลี่ย

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาการพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมในงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยวิธีการเสริมพลังอำนาจ

1. การสร้างแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในงานวิชาการ ของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยวิธีการเสริมพลังอำนาจ พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่าการพัฒนาการมีส่วนร่วมในงานวิชาการ ของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยวิธีการเสริมพลังอำนาจ ที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องตรงตามเนื้อหา และวัตถุประสงค์ของการวิจัย ทั้ง 10 ขั้นตอน 16 รายการ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ให้ความชัดเจนในหน้าที่ความรับผิดชอบ ของผู้ปฏิบัติงานร่วมกันกำหนด เป้าหมายและภารกิจขององค์กร

1. สถานศึกษาจัดการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับ บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. สถานศึกษาเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ และภารกิจของสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 มอบหมายอำนาจหน้าที่ ให้แก่ผู้ปฏิบัติงานตามขอบข่ายการทำงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. สถานศึกษาแต่งตั้งให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นคณะกรรมการดำเนินงานในเรื่องต่อไปนี้

1.1 คณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา

1.2 คณะกรรมการนิเทศภายในของสถานศึกษา

1.3 คณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดมาตรฐานการทำงาน องค์กรต้องให้การสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงาน ไปถึงมาตรฐานที่ตั้งไว้

1. สถานศึกษาต้องกำหนดมาตรฐานการดำเนินงานของสถานศึกษาให้ชัดเจน ปฏิบัติได้จริง

2. สถานศึกษาต้องให้การสนับสนุนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในทุกด้าน เพื่อให้การดำเนินงานดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นการสนับสนุนด้านงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ กำลังคน และกระบวนการบริหารจัดการ

ขั้นตอนที่ 4 การฝึกอบรม และการพัฒนา ให้โอกาสผู้ปฏิบัติงานได้พัฒนาตนเอง และการทำงานตามความสนใจ และความสามารถ

1. สถานศึกษาจัดการอบรมให้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

1.1 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการพัฒนาหลักสูตร

1.2 การจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม กระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อการปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

1.3 การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการศึกษา

1.4 การนิเทศการศึกษา

1.5 การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2. สถานศึกษานำคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานศึกษาคูงานยังสถานศึกษาด้านแบบ ในเรื่องการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น การจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม กระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการจัดระบบ และการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 5 ให้ความรู้ และสารสนเทศ เกี่ยวกับองค์กรที่จำเป็นต่อการตัดสินใจในการทำงานอย่างถูกต้องชัดเจน

1. สถานศึกษาจัดทำเอกสารต่อไปนี้มีมอบให้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 1.1 หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 1.2 หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษา
 - 1.3 แหล่งเรียนรู้ภายนอกและภายในของสถานศึกษา
 - 1.4 มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 1.5 รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา
 - 1.6 แผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา
 - 1.7 แผนปฏิบัติงานประจำปีของสถานศึกษา
 - 1.8 แผนการใช้งบประมาณของสถานศึกษา
 - 1.9 รายงานการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 6 ให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการทำงาน

1. สถานศึกษาจัดการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อนำเสนอข้อมูลการจัดการศึกษาใน 1 ภาคเรียน โดยนำเสนอในเรื่องต่อไปนี้
 - 1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน
 - 1.2 ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 7 ให้การยกย่องยอมรับในผลสำเร็จที่เกิดขึ้นจากการทำงาน

1. สถานศึกษาจัดกิจกรรมมอบเกียรติคุณบัตรให้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเมื่อสิ้นสุดวาระการดำรงตำแหน่งโดยจัดให้สาธารณชนได้รับทราบ
2. สถานศึกษาจัดทำรายงานผลงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแจ้งแก่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ขั้นตอนที่ 8 ให้ความไว้วางใจในการทำงานโดยให้อิสระในการตัดสินใจ

1. เมื่อสถานศึกษามอบหมายหน้าที่ใดให้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วควรให้อิสระในการทำงาน และให้อิสระในการตัดสินใจในเรื่องนั้น ๆ
2. สถานศึกษาควรเป็นเพียงที่ปรึกษาและให้ข้อเสนอแนะในกรณีที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขอคำแนะนำ

ขั้นตอนที่ 9 ยอมรับข้อผิดพลาด ผู้บริหารพร้อมที่จะยอมรับความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น โดยร่วมรับผิดชอบ และร่วมแก้ไขกับผู้ปฏิบัติงาน

เมื่อเกิดความผิดพลาดในการดำเนินงานอันเกิดจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สถานศึกษาควรจัดให้มีการหารือถึงสาเหตุของข้อบกพร่อง และหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน

ขั้นตอนที่ 10 ให้เกียรติเคารพต่อการตัดสินใจของผู้ปฏิบัติงาน

1. ในการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ

2. สถานศึกษาต้องปฏิบัติตามมติของที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. การศึกษาความเหมาะสมของแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในงานวิชาการ
ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยวิธี
การเสริมพลังอำนาจ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในงาน
วิชาการ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก
โดยวิธี การเสริมพลังอำนาจมีความเหมาะสม ที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมใน
งานวิชาการ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ทั้ง 10 ขั้นตอน 16 รายการ ตามแนวทางที่ได้
สร้างขึ้น

4. การศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในงานวิชาการ
ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยวิธี
การเสริมพลังอำนาจ พบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นว่าแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วม
ในงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
นครนายก โดยวิธีการเสริมพลังอำนาจที่พัฒนาขึ้น มีความเป็นไปได้ที่จะสามารถนำไปใช้ ในการ
พัฒนาการมีส่วนร่วมในงานวิชาการ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้ทั้ง 10 ขั้นตอน
16 รายการ ตามแนวทางที่ได้สร้างขึ้น

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย สรุปแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในงานวิชาการ ของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยวิธีการเสริมพลังอำนาจ
ได้เป็น 10 ขั้นตอน 16 รายการ ซึ่งอภิปรายผลได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ให้ความชัดเจนในหน้าที่ความรับผิดชอบของ ผู้ปฏิบัติงานร่วมกันกำหนด
เป้าหมายและภารกิจขององค์กร ประกอบด้วย 2 รายการ ได้แก่ 1) สถานศึกษาจัดการอบรมให้ความรู้
เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ
นเรศ หิ้นนุกูล (2544 : บทคัดย่อ) บุญเกิด ครเจริญ (2544 : บทคัดย่อ) สำราญ หาญประเสริฐ
(2544 : 298-300) และสิริยุพา ศกุนตะเสถียร (2546 : 192-193) ที่พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษา

ขั้นพื้นฐานยังขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองดังนั้นการอบรมจะช่วยให้เกิด ความชัดเจนในหน้าที่แก่คณะกรรมการสถานศึกษาซึ่งจะส่งผลให้การมีส่วนร่วมมีมากขึ้น โดยที่การที่ จะให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพตรงตามบทบาท หน้าที่นั้น ต้องมีการให้ความรู้ในเรื่องนั้น ๆ เสียก่อน ซึ่งจะเป็นการสร้าง ความมั่นใจให้กับตนเอง และดำเนินการในเรื่องนั้น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล 2) สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ และภารกิจของสถานศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของ โคอเฮนและอัทซอพ (ชูชาติ พ่วงสมจิตร. 2540 : 11) ที่ว่าองค์ประกอบหนึ่งของการมีส่วนร่วมได้แก่ การมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจว่าจะทำอะไร และทำด้วยวิธีการอย่างไร ซึ่งจะทำให้การดำเนินการจัดการศึกษาเป็นไปในทางเดียวกันระหว่าง โรงเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งการที่ให้ผู้ปฏิบัติได้มีความรู้ในเรื่องที่จะทำนั้น มีความจำเป็นในการดำเนินการเป็นอย่างมาก ดังนั้น หากจะให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามี ส่วนร่วมในงานวิชาการมากขึ้น จึงควรให้เขาได้รู้เสียก่อนว่า เขาจะต้องทำอะไรบ้าง รวมทั้งการให้ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมคิดตั้งแต่การกำหนดสิ่งที่จะทำ วิธีการทำอย่างไร จะสร้าง ให้เขามีความรู้สึกเป็นเจ้าของ และเต็มใจที่จะร่วมในการดำเนินงานทุกอย่าง

ขั้นตอนที่ 2 มอบหมายอำนาจหน้าที่ ให้แก่ผู้ปฏิบัติงานตามขอบข่ายการทำงานของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 1 รายการ ได้แก่ 1) สถานศึกษาแต่งตั้งให้ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นคณะกรรมการดำเนินงานในเรื่องการปรับปรุงหลักสูตร สถานศึกษา การนิเทศภายในของสถานศึกษา การประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา สอดคล้องกับ งานวิจัยของ สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2544 : 10-13) ที่ได้เสนอไว้ว่า การมีส่วนร่วมเป็น การเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการทำงาน เพื่อให้เกิดความรู้สึกผูกพันกับงานหรือองค์กร และส่งผลให้เกิดข้อผูกมัดหรือข้อตกลงในทางพัฒนา โดยการที่ปกติคณะกรรมการสถานศึกษา จะเพียงแต่ได้รับรู้ผลการดำเนินงานเท่านั้นแต่หากได้ร่วมดำเนินการแล้วจะทำให้เข้าใจ สภาพปัจจุบัน และปัญหาของสถานศึกษาซึ่งจะส่งผลให้มีการดำเนินงานแก้ไขปัญหานั้นต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดมาตรฐานการทำงาน องค์กรต้องให้การสนับสนุนส่งเสริมให้ ผู้ปฏิบัติงานไปถึงมาตรฐานที่ตั้งไว้ ประกอบด้วย 1 รายการ ได้แก่ 1) สถานศึกษาต้องกำหนด มาตรฐาน การดำเนินของสถานศึกษาให้ชัดเจน ปฏิบัติได้จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงพล ทรงจำ (2541 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นเพียงความร่วมมือกับ โรงเรียนในสิ่งที่โรงเรียนขอมาเท่านั้น และหากมีการกำหนดไว้ก็ไม่มีการคำนึงถึงว่ากรรมกรนั้นมี ข้อจำกัดในการมามีส่วนร่วม กับสถานศึกษาอยู่หลายประการดังที่ พิณิจ จำปาหอม (2543 : บทคัดย่อ)

และนเรศ หิ้นนุกูล (2544 : บทคัดย่อ) กล่าวว่า กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่เข้ามามีส่วนร่วมปฏิบัติหน้าที่ เพราะ

ไม่มีเวลา โดยที่สถานศึกษาส่วนใหญ่จะไม่กำหนดมาตรฐานที่ชัดเจนว่าคณะกรรมการสถานศึกษาต้องปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ดังนั้น สถานศึกษาเองต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อม และบริบทของตนเองก่อนว่าจะสามารถทำอะไรได้บ้าง ไม่ควรมีการตั้งเป้าหมายหรือผลสำเร็จของการดำเนินงานให้สูงจนไม่สามารถทำได้ 2) สถานศึกษาต้องให้การสนับสนุนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในทุกด้านเพื่อให้การดำเนินงานดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นการสนับสนุนด้านงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ กำลังคน และกระบวนการบริหารจัดการ ซึ่งโดยทั่วไปคณะกรรมการสถานศึกษามักจะเป็นผู้ให้แก่โรงเรียนเป็นส่วนใหญ่ จนทำให้โรงเรียนมีความรู้สึกว่าจะต้องได้รับการสนับสนุนจากคณะกรรมการสถานศึกษาเพียงอย่างเดียว สอดคล้องกับการประชุมพัฒนาการศึกษาสู่มาตรฐาน โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ที่กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เข้าร่วมการประชุมว่า ควรมีการจัดสรรงบประมาณค่าสวัสดิการ ค่าเบี้ยประชุม ค่าพาหนะของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริยุพา ศกุนตะเสถียร (2546 : 192-193) ที่กล่าวว่า โรงเรียน ขาดงบประมาณสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา โดยที่ในปัจจุบันสถานศึกษามักคิดแต่เพียงว่าคณะกรรมการสถานศึกษาจะสามารถให้การสนับสนุนสิ่งใดให้กับโรงเรียนได้บ้าง โดยไม่คำนึงถึงว่าการที่จะให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการในเรื่องใด รวมทั้งด้านงานวิชาการนั้น สถานศึกษาเองก็ควรที่จะสนับสนุนปัจจัยที่มีความจำเป็นให้แก่ผู้ปฏิบัติด้วย

ขั้นตอนที่ 4 การฝึกอบรม และการพัฒนา ให้โอกาสผู้ปฏิบัติงานได้พัฒนาตนเอง และการทำงานตามความสนใจ และความสามารถ ประกอบด้วย 2 รายการ ได้แก่ 1) สถานศึกษาจัดการอบรมให้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับเรื่อง หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการพัฒนาหลักสูตร การจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม กระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการศึกษา การนิเทศการศึกษา การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สอดคล้องกับการประชุมพัฒนาการศึกษาสู่มาตรฐาน โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก. 2550 : 1-2) โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เข้าร่วมการประชุม ได้กล่าวแสดงความคิดเห็นว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขาดความเข้าใจ ไม่มีความชัดเจนในบทบาทหน้าที่ที่ขอบข่ายอำนาจการดำเนินงานรวมทั้งขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

โดยที่สถานศึกษามักคิดว่า การที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นไม่มีความรู้ความเข้าใจ เรื่องของการศึกษา จึงไม่สนใจว่ากรรมการจะเข้ามาร่วมตามบทบาทหน้าที่หรือไม่ ซึ่งบางครั้ง คณะกรรมการสถานศึกษาน่าจะสนใจ และเข้ามามีส่วนร่วมมากกว่าที่เป็นอยู่หากเขามีความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องที่เขาจะต้องเป็นผู้ปฏิบัติไม่เข้ามามีส่วนร่วมใน 2) สถานศึกษานำคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานศึกษาดูงานยังสถานศึกษาต้นแบบ ในเรื่องการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น การจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม กระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการจัดระบบ และการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยพบว่า การจัดการ อบรมให้แก่คณะกรรมการสถานศึกษามักจัดเป็นกลุ่มใหญ่ทำให้ผลการอบรมไม่เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยการจัดการอบรมควรจัดแบบกลุ่มเล็ก ๆ โดยที่การอบรมให้ความรู้แก่ กรรมการสถานศึกษายังมีความจำเป็นอยู่มาก จากงานวิจัยของ ชีระ รุญเจริญ (2547 : 177-144) พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ สาระบัญญัติใน พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ เกณฑ์มาตรฐานการสอนและการประกันคุณภาพ ในระดับปานกลาง และคณะกรรมการมีความต้องการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับแนวปฏิบัติตาม อำนาจหน้าที่ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง หลักสูตรและการจัดทำหลักสูตรแนวการจัดการศึกษาและ การเรียนการสอนตามแนวปฏิบัติรูปการศึกษา บทบาทคณะกรรมการสถานศึกษายุคใหม่ และ การวางแผนการบริหารและการจัดการศึกษาของโรงเรียนในระดับมาก ซึ่งการที่จะให้ คณะกรรมการเข้ามามีส่วนร่วมในงานวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพนั้นการที่สถานศึกษาเป็นผู้แนะนำว่า ควรทำอะไรอาจไม่เพียงพอ ควรเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาได้มีโอกาสได้รับรู้รับทราบ ความรู้ใหม่ ๆ ที่มีความจำเป็นในการดำเนินงาน รวมทั้งการได้เห็นแบบอย่างการดำเนินงาน จากสถานศึกษาอื่น ก็จะเป็นการทำให้การมีส่วนร่วมในงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษา มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ 5 ให้ความรู้ และสารสนเทศ เกี่ยวกับองค์กรที่จำเป็นต่อการตัดสินใจในการ ทำงานอย่างถูกต้องชัดเจน ประกอบด้วย 1 รายการ ได้แก่ 1) สถานศึกษาจัดทำเอกสารต่อไปนี้ มอบให้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตร ท้องถิ่นของสถานศึกษา แหล่งเรียนรู้ภายนอกและภายในของสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษา ขั้นพื้นฐาน รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา แผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา แผนปฏิบัติงาน ประจำปีของสถานศึกษา แผนการใช้งบประมาณของสถานศึกษา รายงานการประชุมคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า โรงเรียนมักนำเอกสารดังกล่าวมาให้กรรมการสถานศึกษาได้ดู ในการประชุมเท่านั้น ส่งผลให้กรรมการสถานศึกษาไม่ได้ศึกษาเอกสารเหล่านั้นอย่างละเอียดทำให้

ไม่มีข้อมูลพอเพียงที่จะให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งการมอบเอกสารดังกล่าว แก่กรรมการสถานศึกษา นับว่าเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นประการหนึ่งในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สถาพร ชูศรีทอง (2543 : บทคัดย่อ) โดยกล่าวว่า ควรให้คณะกรรมการ โรงเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายแผนแม่บท และ แผนพัฒนาโรงเรียนควรมีการประชุมชี้แจงรายละเอียดของแผนให้ทราบก่อนการจัดทำแผนปฏิบัติงาน ประจำปี ควรแจ้งงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรประจำปีให้คณะกรรมการ โรงเรียนทราบเป็น ระยะเวลา ๆ เบเคอรา (Becerra. 1974 : 9887-A) กล่าวว่า การให้ประชาชนหรือชุมชนมีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจของ โรงเรียนจะต้องจัดเตรียมข้อมูลให้เขาได้ศึกษาล่วงหน้า โดยการที่ คณะกรรมการสถานศึกษายังมีข้อมูลมากเท่าใด ก็จะทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาได้รับรู้ถึงสภาพ จริงของสถานศึกษา อันส่งผลต่อการวางแผนพัฒนาสถานศึกษา และข้อมูลดังกล่าวยังช่วยให้การ ตัดสินใจ เกิดความผิดพลาด ได้น้อยอีกด้วย

ขั้นตอนที่ 6 ให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการทำงาน ประกอบด้วย 1 รายการ ได้แก่ 1) สถานศึกษาจัดการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อนำเสนอข้อมูลการจัดการศึกษา ใน 1 ภาคเรียน โดยนำเสนอในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ผลการประเมินตนเองของ สถานศึกษา พบว่า โดยทั่วไปสถานศึกษามักจัดการประชุมเพื่อขอรับการสนับสนุนด้านต่าง ๆ รวมทั้งขออนุมัติเรื่องต่าง ๆ จากคณะกรรมการสถานศึกษา แต่ผลผลิตหลักของสถานศึกษาอันได้แก่ นักเรียน โรงเรียนมักไม่มีการรายงานเกี่ยวกับความสำเร็จในการจัดการศึกษาได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียน และผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา โดยที่เรื่องเหล่านี้ควรมีการ นำเสนออย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง เพื่อเป็นข้อมูลให้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาในการวางแผน รวมทั้งการให้ข้อเสนอแนะในโอกาสต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อูมา ศรีชัย (2546 : 200) ที่กล่าวว่า สถานศึกษาไม่ทำรายงานผลการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการทราบ และสถาพร ชูศรีทอง (2543 : บทคัดย่อ) ซึ่งกล่าวว่า ควรมีการรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงานตามแผนของโรงเรียน ให้ชุมชนทราบอย่างต่อเนื่องและควรจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการ โรงเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง ซึ่งการที่คณะกรรมการสถานศึกษาได้รับรู้ผลของการดำเนินการไปนั้นเป็นเสมือนการ ประเมินผลการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาอีกด้วย อันจะเป็นประโยชน์ในการ พัฒนาการมีส่วนร่วมในงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาในโอกาสต่อไปอีกด้วย

ขั้นตอนที่ 7 ให้การยกย่องยอมรับในผลสำเร็จที่เกิดขึ้นจากการทำงาน ประกอบด้วย 2 รายการ ได้แก่ 1) สถานศึกษาจัดกิจกรรมมอบเกียรติคุณบัตรให้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน เมื่อสิ้นสุดวาระการดำรงตำแหน่งโดยจัดให้สาธารณชนได้รับทราบ 2) สถานศึกษาจัดทำ รายงาน ผลงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแจ้งแก่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อ

เป็นการสร้างขวัญกำลังใจรวมถึงความภาคภูมิใจให้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับการประชุมพัฒนาการศึกษาสู่มาตรฐาน โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ที่กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เข้าร่วมการประชุม และเสนอแนะว่าควรสร้างความตระหนักเรื่องความสำคัญของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และหน่วยบังคับบัญชาที่อยู่เหนือขึ้นไปควรให้ความสำคัญต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2540 : 268-271) ทำการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริม การมีส่วนร่วมของชุมชนการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยผู้บริหารและครูควรที่จะสร้างศรัทธา ให้เกิดขึ้น มีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน ให้เกียรติ ให้กำลังใจแก่ผู้เข้ามามีส่วนร่วมกับสถานศึกษา โดยการที่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งในเรื่องนี้ทางโรงเรียนมักมองข้ามไป เนื่องจากความ คำนึงกันของคณะครู และคณะกรรมการสถานศึกษา ทำให้มองข้ามเรื่องของการยกย่อง และชื่นชม ในความสำเร็จในการดำเนินงานต่าง ๆ ของคณะกรรมการสถานศึกษา โดยสามารถทำได้ทั้งที่ สถานศึกษาเอง และการรายงานไปหน่วยงานที่สูงขึ้นไปเพื่อได้รับทราบผลงาน และอาจมีการจัด กิจกรรมยกย่อง ในระดับที่สูงขึ้นต่อไป เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการเข้ามามี ส่วนร่วมในงานวิชาการ และด้านอื่น ๆ ต่อไป

ขั้นตอนที่ 8 ให้ความไว้วางใจในการทำงานโดยให้อิสระในการตัดสินใจ ประกอบด้วย 2 รายการ ได้แก่ 1) เมื่อสถานศึกษามอบหมายหน้าที่ใดให้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วควรให้อิสระในการทำงาน และให้อิสระในการตัดสินใจในเรื่องนั้นๆซึ่งพบว่าโรงเรียนมองว่า คณะกรรมการไม่มีความรู้ความสามารถพอในการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ของโรงเรียนทำให้เกิดความไม่ไว้วางใจในการตัดสินใจของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นริวรรค พรหมขุม และคณะ (2537 : ก-ค) สำราญ หาญประเสริฐ (2544 : 298-300) ชีระ รุญเจริญ (2547 : 177-144) และลิขิตวิทย์ ผลจันทร์งาม (2540 : 70) ที่กล่าวว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมของกรรมการ สถานศึกษาส่วนใหญ่ คือ ผู้บริหารโรงเรียนไม่ให้โอกาสในการมีส่วนร่วมผู้บริหารโรงเรียนไม่ให้ความสำคัญ และขาดความมีอิสระในการแสดงความคิดเห็น จึงควรมีการปรับบทบาทของ คณะกรรมการใหม่จากการที่เป็นเพียงผู้รับรู้ รับทราบ และอนุมัติในการดำเนินการต่าง ๆ ของ โรงเรียน มาเป็นผู้มีส่วนร่วมตั้งแต่การวางแผน การปฏิบัติ และประเมินผล โดยสถานศึกษาเองต้อง ไม่มองว่าคณะกรรมการสถานศึกษาไม่มีความรู้ และไม่เข้าใจเกี่ยวกับงานนั้น ๆ ซึ่งการที่จะพัฒนา ทั้งความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ เพื่อทำให้คณะกรรมการได้ดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น เป็นหน้าที่ของสถานศึกษา 2) สถานศึกษาควรเป็นเพียงที่ปรึกษาและให้ ข้อเสนอแนะในกรณีที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขอคำแนะนำ ซึ่งพบว่า กรรมการ สถานศึกษาเองนั้น ขาดความมั่นใจ และรู้สึกว่าคุณบริหารเป็นผู้ที่มีความรู้อยู่แล้ว ดังนั้นการตัดสินใจ ในเรื่องต่าง ๆ จึงควรเป็นหน้าที่ของผู้บริหารและครูมากกว่าคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่ง

สอดคล้องกับงานวิจัยของ คณช พงษ์สุวรรณ (2544 : 121-122) ประกอบ คุณารักษ์ และคณะ (2531 : บทคัดย่อ) สุพันธ์ คำจันทร์ (2544 : บทคัดย่อ) และลิขสิทธิ์ ผลจันทร์งาม (2540 : 70) ที่กล่าวว่า กรรมการสถานศึกษาไม่ได้เสนอแนะเพราะเกรงใจผู้บริหารในการประชุมกรรมการที่มาจากภายนอก ไม่ค่อยแสดงความคิดเห็นไม่กล้าแสดงความคิดเห็นเพราะมีความรู้ที่น้อย และเห็นว่าการดำเนินงานเป็นเรื่องของครู โดยเฉพาะเห็นว่าครูในโรงเรียนเป็นผู้มีความรู้ความสามารถอยู่แล้ว หากตนเสนอความคิดเห็นอะไรไป เกรงว่าจะด้อยค่า และสร้างความยุ่งยากใจให้แก่สถานศึกษามากกว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ รวมทั้งครูมีความเข้าใจว่าคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร และกำหนดทิศทางในการจัดการศึกษามีใช้มีบทบาทเพียงแก่คนช่วยเหลือให้ข้อเสนอแนะเท่านั้น ดังนั้นหากจะพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานก็ต้องสร้างความเชื่อมั่นและมั่นใจในตนเองให้แก่คณะกรรมการสถานศึกษา และสถานศึกษาควรเป็นเพียงที่ปรึกษาในกรณีที่คณะกรรมการสถานศึกษาต้องการคำแนะนำ เพราะหากสถานศึกษาเองยังไม่ไว้วางใจไม่ปล่อยมือจากการดำเนินการในเรื่องนั้น คณะกรรมการเองก็จะมีความรู้สึกว่าให้สถานศึกษาดำเนินการเสียเองคงจะสะดวก และมีประสิทธิภาพมากกว่า

ขั้นตอนที่ 9 ขอมรับข้อผิดพลาด ผู้บริหารพร้อมที่จะยอมรับความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น โดยร่วมรับผิดชอบ และร่วมแก้ไขกับผู้ปฏิบัติงาน ประกอบด้วย 1 รายการ ได้แก่ เมื่อเกิดความผิดพลาดในการดำเนินงานอันเกิดจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาควรจัดให้มีการหารือถึงสาเหตุของข้อบกพร่อง และหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน จากการดำเนินงานหรือตัดสินใจย่อมมีสิ่งที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้นผู้บริหารจึงควรเน้นการระดมความคิดเพื่อหาข้อผิดพลาดรวมทั้งแนวทางในการแก้ไขต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ คณช พงษ์สุวรรณ (2544 : 121-122) กล่าวว่า ผู้บริหาร และคณะควรปรับเปลี่ยนทัศนคติที่มีต่อคณะกรรมการสถานศึกษาที่มาจากชุมชนที่มาจากชุมชนว่าเป็นบุคคลภายนอกไม่เข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษา โดยการสนับสนุนให้มีการระดมความคิดที่หลากหลาย และเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่

ขั้นตอนที่ 10 ให้เกียรติเคารพต่อการตัดสินใจของผู้ปฏิบัติงาน ประกอบด้วย 1 รายการ ได้แก่ 1) ในการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทัศน์ วัฒนสุทธิ (2544 : บทคัดย่อ) ซึ่งกล่าวว่า สภาพการมีส่วนร่วมบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาปรากฏว่ายังขาดความมีอิสระในการแสดงความคิดเห็น ในการประชุม บรรยากาศในการประชุมยังไม่เป็นประชาธิปไตย ดังนั้นเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่จะทำให้เกิดความอิสระในการตัดสินใจ รวมทั้งนำวิถีแห่งประชาธิปไตยมาใช้ 2)

สถานศึกษาต้องปฏิบัติตามมติของที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สึกมีงานวิจัยของ ปราโมทย์ แสนกล้า (2542 : บทคัดย่อ) ที่กล่าวเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาว่าโรงเรียนไม่ให้ความสำคัญกับคณะกรรมการโรงเรียนเท่าที่ควร และยังมีปัญหาเกี่ยวกับการไม่ปฏิบัติตามมติที่ประชุมของคณะกรรมการโรงเรียน ดังนั้นการปฏิบัติตามมติที่ประชุมจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญประการหนึ่ง หากสามารถปฏิบัติได้ย่อมที่จะสร้างความมั่นใจ และส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษามากขึ้นซึ่งบรรยากาศในการประชุมก็นับว่าเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นเป็นอย่างมาก ในการที่ส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมในทุกด้านไม่ว่าจะเป็นการร่วมคิด ร่วมทำ หรือร่วมในการประเมินผล ซึ่งการสร้างบรรยากาศที่ดีนั้นเป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่จะทำให้เกิดขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยการพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมในงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยวิธีการเสริมพลังอำนาจ มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดทำแผนการดำเนินการนิเทศ ติดตามการมีส่วนร่วมในงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง รวมทั้งควรดำเนินการเกี่ยวกับการเสริมสร้างขวัญ และกำลังใจให้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในที่และเวลาอันควร

1.2 สถานศึกษาควรจัดทำแผนในการเสริมพลังอำนาจที่มีกำหนดเวลาที่ชัดเจน เนื่องจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเองก็มีข้อจำกัดเกี่ยวกับวาระในการดำรงตำแหน่งซึ่งหากไม่มีระยะเวลาที่เหมาะสม ก็จะทำให้ขาดความต่อเนื่อง และส่งผลกับความสำเร็จของการดำเนินการ

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ในฐานะหัวหน้าหน่วยงานควรตระหนักถึงว่าการเสริมพลังอำนาจให้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นั้นอาจมีข้อจำกัดในการปฏิบัติหลายประการ อาทิเช่น การเข้ามาเป็นคณะกรรมการนั้นเข้ามา ด้วยความเต็มใจหรือถูกร้องขอมานอกจากนี้ยังมีปัจจัยเกี่ยวกับฐานะทางเศรษฐกิจของคณะกรรมการเหล่านั้นอีกด้วย

1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการชี้แจงให้บุคลากรในโรงเรียนทุกฝ่ายเข้าใจถึงวิธีการและวัตถุประสงค์ในการเสริมพลังอำนาจให้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื่องจากการ

เสริมพลังอำนาจ ให้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นั้นต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ที่จะสร้างความศรัทธา และร่วมมือในการปฏิบัติ

1.5 ผู้บริหารสถานศึกษาควรคำนึงถึงความเต็มใจ และความสมัครใจ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วย ในการที่จะพัฒนาการมีส่วนร่วมในงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วย เพราะหากเกิดจากการบังคับ หรือยัดเยียดแล้ว การดำเนินการดังกล่าว อาจไม่ประสบความสำเร็จ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมในงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยวิธีการเสริมพลังอำนาจ ไม่ว่าจะเป็นขั้นสร้างแนวทางการมีส่วนร่วมในงานวิชาการ ขั้นศึกษาความเหมาะสมของทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในงานวิชาการ และขั้นการศึกษาความเป็นไปได้ของทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในงานวิชาการ เป็นการดำเนินการเก็บข้อมูลหรือสอบถามข้อมูลจากกลุ่มผู้บริหารการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นแนวทางต่าง ๆ จึงเป็นแนวคิดจากกลุ่มผู้บริหาร ดังนั้นเพื่อให้ได้แนวคิดในการพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมในงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยวิธีการเสริมพลังอำนาจที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้นการวิจัยในครั้งต่อไปควรดำเนินการเก็บข้อมูลจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มาประกอบด้วย

2.2 การวิจัยในเรื่องการพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมในงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยวิธีการเสริมพลังอำนาจ ไม่ว่าจะเป็นขั้นสร้างแนวทางการมีส่วนร่วมในงานวิชาการ ขั้นศึกษาความเหมาะสมของทางการมีส่วนร่วมในงานวิชาการ และขั้นการศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางการมีส่วนร่วมในงานวิชาการจะขาดรายละเอียดข้อมูลในส่วนที่เป็นข้อเสนอแนะหรือในส่วนที่เป็นคำถามปลายเปิด ทำให้การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมในงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยวิธีการเสริมพลังอำนาจไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปจึงควรมีการหาแนวทางหรือวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนการสร้างเครื่องมือที่ทำให้ได้ข้อมูลในส่วนนี้เพิ่มมากยิ่งขึ้น

2.3 การวิจัยในเรื่องการพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมในงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยวิธีการเสริมพลังอำนาจ เป็นการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ส่วนหนึ่งยังมีผู้ปกครอง และผู้นำชุมชน ที่มีส่วนสำคัญ และควรที่จะเข้ามา

มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้วย ดังนั้นการวิจัยในครั้งต่อไป ควรมีการวิจัยในการนำวิธีการ
เสริมพลังอำนาจมาใช้กับ ผู้ปกครอง หรือผู้นำชุมชนบ้าง

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา